

Sygn. akt II C 152/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR A. B.

Protokolant: sekretarz sądowy E. M.

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa B. M.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) w W.

o zapłatę

1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz B. M. kwotę 25.000 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami:

a) ustawowymi od kwoty 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku,

b) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

c) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) od dnia 13 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz B. M. kwotę 4.613 zł (cztery tysiące sześćset trzynaście złotych) tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

3. oddala powództwo w pozostałej części;

4. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz B. M. kwotę 805,08 zł (osiemset pięć złotych i 8/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

5. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sadu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. kwotę 3.041,99 zł (trzy tysiące czterdzieści jeden złotych i 99/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt II C 152/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 lutego 2015 roku powódka B. M. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. kwoty 10.052 zł tytułem odszkodowania oraz kwoty 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 listopada 2014 roku do dnia zapłaty. Swoje roszczenia wywodziła ona ze zdarzenia do którego doszło w dniu 28 sierpnia 2014 roku na chodniku położonym przy ulicy (...) w Ł., gdzie z uwagi na zły stan jego nawierzchni, powódka przewróciła się i doznała licznych obrażeń ciała. Powódka wniosła również o ustalenie na przyszłość odpowiedzialności pozwanego za skutki przedmiotowego zdarzenia oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

(pozew k. 2-6)

Postanowieniem z dnia 2 marca 2015 roku Sąd zwolnił powódkę od kosztów sądowych w postaci opłaty od pozwu ponad kwotę 100 złotych, oddalając jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie.

(postanowienie k. 53)

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 maja 2015 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. Kwestionował zaistnienie w przedmiotowej sprawie przesłanek odpowiedzialności zarządcy drogi na zasadzie winy, którego był ubezpieczycielem. Zakwestionował również wysokość roszczenia dochodzonego pozwem. W ocenie pozwanego, odpowiedzialność zarządcy drogi kształtuje się w przedmiotowej sprawie na zasadzie winy, a nie na zasadzie ryzyka, a podmiot ten dbał o należyty stan drogi i nie dopuścił się żadnych zaniedbań w tym zakresie. Co więcej, powódka nie wykazała, aby w dniu zdarzenia powierzchnia chodnika była zła i zagrażała bezpieczeństwu jego użytkowników.

(odpowieź na pozew k. 62-66)

W piśmie procesowym z dnia 23 marca 2017 roku pełnomocnik powódki rozszerzył żądania pozwu w zakresie zadośćuczynienia do kwoty 30.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi (w zakresie rozszerzonej części powództwa) od dnia doręczenia odpisu przedmiotowego pisma stronie pozwanej. Doręczenie odpisu tego pisma dla strony pozwanej nastąpiło w dniu 13 kwietnia 2017 roku.

(pismo procesowe z dnia 23.03.2017r. k. 226; dowód doręczenia k. 229)

W piśmie procesowym z dnia 18 kwietnia 2017 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa także w jego rozszerzonej części.

(pismo procesowe pozwanego z dnia 18.04.2017r.)

W pozostałym zakresie strony pozostały na dotychczasowych stanowiskach procesowych w sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 sierpnia 2014 roku, w godzinach popołudniowych, idąc chodnikiem położonym przy ulicy (...) w Ł., przy skrzyżowaniu z ulicą (...) zawadziła nogą o nierówną, pokruszoną płytę chodnikową, przewróciła się i całym ciężarem ciała upadła na jego lewą stronę. W momencie upadku powódka potłukła okulary i zegarek. Powódka na co dzień nosi okulary.

Na skutek upadku powódka doznała urazu ręki prawej i prawego nadgarstka, ręka wyglądała bardzo źle, wystawała z niej kość. Powódka miała obtarte kolana. Zadzwoiła do S. C. i poprosiła, aby przyjechał z wraz z T. P. na miejsce zdarzenia. Gdy pojawili się oni na miejscu zdarzenia powódka wyglądała bardzo źle, była roztrzęsiona. Mówiła, że bardzo boli ją ręka.

(zeznania świadków: S. C. k. 169, T. P. k. 168-169, zeznania powódki w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 12 stycznia 2017r. k 216-217)

Zarządcą drogi w miejscu zdarzenia z dnia 28 sierpnia 2014 roku jest Zarząd Dróg i (...) w Ł.. Stan techniczny nawierzchni chodnika w dacie i miejscu, gdzie upadła powódka był bardzo zły, a nawet katastrofalny. Chodnik ten był popękany, jakby pokruszony młotkiem, wystawały z niego kamienie, miejscami były w nim ubytki i wżery, które utrudniały poruszanie się po jego nawierzchni.

(okoliczność bezsporna; zeznania świadków: S. C. k. 169, T. P. k. 168-169, W. W. k. 167-168; zeznania powódki w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 12 stycznia 2017r. k 216-217)

Z miejsca zdarzenia S. C. wraz z T. P. zawieźli B. M. do Szpitala im. (...) w Ł., gdzie na Izbie Przyjęć wykonano jej badania diagnostyczne i rentgen ręki. Stwierdzono obrzęk, bolesność i zniekształcenie lewego nadgarstka z niewielką raną - około 1 cm. W wyniku badania RTG rozpoznano złamanie dalszej nasady kości promieniowej. Z uwagi na fakt, że złamanie było skomplikowane, po usztywnieniu ręki, odesłano powódkę do Szpitala (...) przy ulicy (...) w Ł.. Po ponownej diagnostyce i wykonaniu badań stwierdzono tam: złamanie dalszej nasady kości promieniowej lewej z przemieszczeniem dłoniowym odłamów i skróceniem długości kości promieniowej oraz otwarte złamanie wyrostka rylcowatego kości łokciowej lewej. Zalecono powódce hospitalizację.

(zeznania świadków: S. C. k. 169, T. P. k. 168, zeznania powódki w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 12 stycznia 2017r. k 216-217, dokumentacja medyczna k. 37, k. 114-117, k. 135)

Tego samego dnia w godzinach wieczornych, w Szpitalu (...) w Ł., w znieczuleniu ogólnym dożylnym wykonano u powódki repozycję zamkniętą złamania nasady dalszej kości promieniowej ze stabilizacją złamania dwoma drutami K. pod kontrolą toru wizyjnego RTG. Rękę powódki unieruchomiono w opatrunku gipsowym ramiennie-dłoniowym. W dniu 29 sierpnia 2014 roku z powodu obrzęku palców ręki lewej u powódki przecięto jej opatrunek gipsowy wzdłuż i wycięto z niego okienko wokół drutów K. celem zmiany opatrunków. Nie stwierdzono odczynu zapalnego ran przy drutach.

W dniu 1 września 2014 roku wykonano u powódki kontrolne badanie RTG lewej kończyny górnej. Wypisano ją do domu z zaleceniem do utrzymania unieruchomienia gipsowego przez okres 6 tygodni (z możliwością jego skrócenia po 4 tygodniach na opatrunek przedramiennie-dłoniowy) oraz zalecono noszenie unieruchomionej kończyny w temblaku. Zalecono powódce stosowanie leków przeciwbólowych, przeciwzakrzepowych oraz antybiotyków. Zalecono jej również kontrolę w (...) Szpitala (...) w dniu 3 września 2014 roku celem zmiany opatrunku.

(dokumentacja medyczna k. 135, zeznania powódki w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 12 stycznia 2017 roku k. 216-217)

W dniu 3 września 2014 roku powódka zgłosiła się do (...) Szpitala (...) w Ł. celem zmiany opatrunku. Lekarz ortopeda zalecił kontynuowanie przyjmowania antybiotyku. Na kolejną kontrolę powódka zgłosiła się do Poradni w dniu 8 września 2014 roku, ponownie dokonano zmiany opatrunku oraz wykonano jej kontrolne RTG, które wykazało zadowolające ustawienie odłamów. W dniu 25 września 2014 roku skrócono powódce opatrunek ramiennie-dłoniowy na opatrunek przedramiennie-dłoniowy oraz dokonano ponownej zmiany opatrunku. W dniu 8 października 2014 roku zdjęto u B. M. opatrunek gipsowy. Po wykonaniu kontrolnego RTG stwierdzono, że zrost złamania jest w zadowolającym ustawieniu odłamów z niewielkim zagięciem dłoniowym nasady dalszej kości promieniowej zespolonej dwoma drutami K.. Następnie usunięto druty zespalające złamanie. Wydano powódce skierowanie do poradni rehabilitacyjnej.

(dokumentacja medyczna powódki k. 135)

W dniu 14 października powódka zgłosiła się do Poradni (...) w P., gdzie lekarz specjalista rehabilitacji stwierdził obrzęk ręki lewej i nadgarstka, znaczne ograniczenie ruchomości w stawie nadgarstkowym, deficyt -5cm zwartości palców przy zamykaniu w pięść. Zlecił powódce zabiegi fizjoterapii na lewy nadgarstek w postaci pola magnetycznego

i lasera w ilości 10 zabiegów oraz ćwiczenia wspomagane i manualne ręki lewej w ilości 10 zabiegów. Powódka z tej rehabilitacji skorzystała w okresie czasu od dnia 3 listopada 2014 roku do dnia 14 listopada 2014 roku.

(dokumentacja medyczna k. 136-141, k. 36, k. 149)

Powódka odbyła również rehabilitację kończyny górnej lewej w okresie pobytu sanatoryjnego w Zespole (...) w I. w lutym 2015r.

(dokumentacja medyczna powódki k. 120-132)

Przed wypadkiem powódka była osoba w pełni samodzielna. Po powrocie do domu ze szpitala powódka zamieszkała, tak jak przed zdarzeniem, sama. W codziennych czynnościach domowych, gotowaniu, robieniu zakupów, pomagali jej T. P., S. C. oraz sąsiedzi. Powódka nie mogła podnosić ciężkich rzeczy. Bardzo bolała ją ręka, zwłaszcza w czasie unieruchomienia jej w gipsie. Opatrunki powódce zmieniała T. P., ona również pomagała jej brać kąpiel. Po zdjęciu gipsu dolegliwości bólowe powódki zmniejszyły się, tym bardziej, że starała się sama ćwiczyć i rehabilitować rękę.

(zeznania świadków: S. C. k. 169, T. P. k. 168-169, zeznania powódki w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 12 stycznia 2017r. k 216-217)

Koszt zakupu okularów dla powódki zniszczonym wskutek upadku wyniósł 350 zł.

(faktura VAT k. 51)

Koszt jednej godziny opieki według stawki pełnej odpłatności za usługi opiekuńcze w dni powszednie w okresie czasu od stycznia 2012 roku wynosił 10,50 zł, w soboty niedzielę i święta wynosił od odpowiednio 17 zł.

(pismo (...) k. 214)

W następstwie wypadku z dnia 28 sierpnia 2014 roku powódka doznała złamania dalszej nasady lewej kości promieniowej z przemieszczeniem dłoniowym odłamów i skróceniem długości kości promieniowej oraz otwartego złamania I wyrostka rylcowatego kości łokciowej lewej. Leczenie powódki zostało zakończone w dniu 9 marca 2015 roku. Zakres cierpień fizycznych i psychicznych powódki z powodu wypadku był średniego stopnia, zwłaszcza z uwagi na konieczność hospitalizacji i leczenia operacyjnego doznanego złamania. Złamanie to skutkuje nieznacznym pogrubieniem około 1 cm zarysów lewego nadgarstka z ograniczeniem jego ruchomości miernego stopnia i bólami głównie po wysiłku oraz osłabieniem siły chwytu ręki lewej. Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki z powodu doznanego urazu wynosi 10% (poz. 122a tabeli). W okresie czasu od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia 14 listopada 2014 roku powódka wymagała pomocy przy prowadzeniu gospodarstwa domowego w wymiarze 2 godzin dziennie oraz pomocy przy jej pielęgnacji podstawowej w wymiarze 2 godzin dziennie (razem 4 godziny dziennie). Wobec utrzymującej się ograniczonej sprawności lewej ręki w okresie czasu od 15 listopada 2014 roku do 16 lutego 2015 roku wymagała pomocy innych osób w wymiarze 1 godziny dziennie. W trakcie całego okresu leczenia powódka wymagała pomocy osób najbliższych przy dojazdach do placówek medycznych, w których była leczona. Rokowania na przyszłość dla stanu zdrowia powódki są pomyślne. Przebieg leczenia po urazie był prawidłowy i efekty końcowe są dobre. Złamanie wygoiło się w zadowalającym ustawieniu odłamów bez powikłań. Po zastosowanym leczeniu rehabilitacyjnym pozostały jedynie niewielkie ograniczenia zakresu skrajnych ruchów lewego nadgarstka i kciuka, funkcja chwytana ręki jest zachowana z niewielkim osłabieniem siły chwytu i dolegliwościami bólowymi głównie powysiłkowymi. Nie powinno u powódki w przyszłości dojść do rozwoju zmian zwyrodnieniowych nadgarstka po przebyłym złamaniu.

(pisemna opinia biegłego chirurga ortopedy k. 184-194, uzupełniająca opinia biegłego ortopedy k. 218-222)

W dacie szkody Zarząd Dróg i (...) w Ł. posiadała ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...).

(bezsporne)

Pismem z dnia 23 października 2014 roku, doręczonym do Zarządu Dróg i (...) w Ł. w dniu 27 października 2014 roku, powódka zgłosiła szkodę związaną ze zdarzeniem z dnia 28 sierpnia 2014 roku żądając wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 30.000 zł oraz odszkodowania w łącznej kwocie 10.292 zł. Zarząd Dróg i (...) przekazał pismo powódki ubezpieczycielowi (...) Spółce Akcyjnej V. (...) w W. w dniu 4 listopada 2014 roku. Pismem z dnia 13 listopada 2014 roku pozwane Towarzystwo (...) wezwało powódkę do uzupełnienia dokumentacji niezbędnej do likwidacji szkody. Pismem z dnia 19 listopada 2014 roku, doręczonym do pozwanego Towarzystwa (...) w dniu 24 listopada 2014 roku, pełnomocnik powódki podniósł, iż wszelkie informacje żądane przez ubezpieczyciela w piśmie datowanym na dzień 13 listopada 2014 roku, zostały przez powódkę wskazane już w treści pierwotnego zgłoszenia szkody. W piśmie z dnia 4 grudnia 2014 roku pozwane Towarzystwo (...) odmówiło powódce wypłaty odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu zdarzenia z dnia 28 sierpnia 2014 roku.

(zgłoszenie szkody, uzupełnienie zgłoszenia szkody, pisma z dnia 4 grudnia 2014r., z dnia 3 i 13 listopada 2014 roku – w załączonych aktach szkody, dodatkowo k. 39-41, k. 43, k. 44, k. 45-46, k. 47-48)

Poczynione ustalenia faktyczne Sąd oparł na dokumentacji medycznej, zeznaniach świadków, zeznaniach powódki, dokumentach oraz kserokopiach dokumentów załączonych do akt sprawy, których prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału nie nasuwa żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Ustaleniu stanu faktycznego na podstawie kserokopii dokumentów dokonano w oparciu o przepis art. 308 k.p.c.

Ustalenia stanu zdrowia powódki dokonano na podstawie opinii biegłego chirurga ortopedy. Pierwotnie strona pozwana kwestionowała opinie biegłego sądowego w zakresie ustalonej przez niego wysokości orzeczonego u powódki uszczerbku na zdrowiu, jednak w opinii pisemnej uzupełniającej biegły wyjaśnił w rzeczowy i wyczerpujący sposób, dlaczego w jego ocenie zakres ograniczeń w zginaniu nadgarstka u powódki uzasadniał orzeczone przez niego uszczerbek na zdrowiu w charakterze trwałym. Opinia biegłego finalnie nie była kwestionowana przez żadną stronę postępowania. Opinia biegłego, co do zasady, nie budzi również wątpliwości Sądu. Jest ona rzetelna, sporządzona zgodnie z wymogami specjalistycznej wiedzy, zawiera pełne i fachowe ustosunkowanie się do postawionych tez, wskazanie materiału dowodowego, z którym zapoznał się biegły i który uwzględnił przy sporządzaniu opinii, opis wywiadu lekarskiego, który przeprowadził z powódką i badań lekarskich. Biorąc pod uwagę jej podstawy teoretyczne, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków Sąd uznał sporządzoną opinię za w pełni miarodajną i wyczerpującą.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zważył, co następuje:

Powództwo podlega uwzględnieniu w części.

Podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego stanowi art. 415 k.c. w zw. z art. 822 k.c. i art. 445 k.c.

Bezsporne Zarząd Dróg i (...) w Ł. miał zawartą z pozwanym umowę ubezpieczenia. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego zakwestionował zasadność żądań powódki, które następnie stały się przedmiotem rozważań Sądu w toku przedmiotowego postępowania. Zaprezentowane przez pełnomocnika pozwanego stanowisko w odpowiedzi na pozew w zakresie zarzutu braku winy zarządcy drogi Ł. przy skrzyżowaniu z ulicą (...) - co do zaistnienia szkody, a w konsekwencji braku związku przyczynowego między zachowaniem sprawcy, a szkodą nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zarządca drogi miał obowiązek zapewnić bezpieczne korzystanie przez przechodniów z chodnika położonego przy ulicy (...) w Ł.. Obowiązкови temu jednakże nie uczynił zadość w sposób należyty tj. ogólnie wymagany w stosunkach danego rodzaju. Wina Zarządu Dróg i (...) w Ł. rozumiana jako niedołożenie należytej staranności jest, więc ewidentna. Zauważyć w tym miejscu należy, że dla przyjęcia odpowiedzialności w prawie cywilnym nie jest konieczne wystąpienie winy umyślnej czy też rażącego niedbalstwa, ale wystarczy niedołożenie owej ogólnej staranności.

Powódka udowodniła w ocenie Sądu, że w miejscu wypadku były nierówne, pokruszone płyty chodnikowe, wystawały z nich kamienie, były w nim ubytki i wżery, co spowodowało potknięcie się o nie przez powódkę i jej upadek, a w rezultacie obrażenia będące przedmiotem rozważań Sądu w przedmiotowym postępowaniu. Świadek W. W., do której obowiązków należało między innymi kontrolowanie stanu nawierzchni chodnika w miejscu spornego zdarzenia, sama zeznała, że w jej ocenie stan tego chodnika był wręcz katastrofalny. Tym samym przyjąć należy, iż zachowanie Zarządu Dróg i (...) w Ł. polegające na niezapewnieniu należytego stanu nawierzchni chodnika jest zawinione i nie sposób stwierdzić jakichkolwiek okoliczności ekskulpacyjnych w tym zakresie.

Pomiędzy powstałą szkodą, a winą Zarządcy drogi zachodzi w okolicznościach przedmiotowej sprawy adekwatny związek przyczynowy, o którym traktuje przepis art. 361 k.c. Odpowiedzialność pozwanego kształtuje się w granicach odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody, a więc zgodnie z art. 361 k.c. dotyczy normalnych następstw działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła i dalej w tych granicach obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Jednocześnie pozwany nie kwestionował obrażeń doznanych przez powódkę w dniu 28 sierpnia 2014 roku. Spór, zatem koncentrował się na wysokości należnego powódcie zadośćuczynienia oraz odszkodowania.

Powódka żąda naprawienia szkody polegającej na uszkodzeniu ciała i wywołaniu rozstroju zdrowia poprzez wypłatę odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 k.c.).

Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszelkie cierpienia fizyczne i psychiczne, które nie mogą być bezpośrednio przeliczone na pieniądze. Ustawodawca nie wprowadza przy tym żadnych sztywnych kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając do zagadnienie w całości uznaniu sędziowskiemu. W doktrynie od dawna podkreślano, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i jako takie musi mieć odczuwalną wartość ekonomiczną jednocześnie nie może być nadmierne. Do podstawowych z tych kryteriów zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody. Istotne jest nadto, że zadośćuczynienie ma charakter jednorazowy, winno, zatem uwzględniać w sposób całościowy wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które mogą powstać w przyszłości.

Zważyć przy tym należy, iż doznanej przez poszkodowanego krzywdy nigdy nie można wprost, według całkowicie obiektywnego i sprawdzalnego kryterium przeliczyć na wysokość zadośćuczynienia. Charakter szkody niemajątkowej decyduje, bowiem o jej niewymierności (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 lutego 2000 roku, III CKN 582/98, niepubl.), zaś pojęcie „odpowiedniej sumy zadośćuczynienia” użyte w art. 445 § 1 k.c. ma charakter nieo określony (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 września 2001 roku, III CKN 427/00, LEX 52766). Dlatego też w orzecznictwie wskazuje się, że oceniając wysokość należnej sumy zadośćuczynienia sąd korzysta z daleko idącej swobody (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lipca 2000 roku, II CKN 1119/98, LEX 50884). Ustawodawca nie wprowadza, bowiem żadnych sztywnych kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając to zagadnienie w całości uznaniu sędziowskiemu.

W następstwie wypadku z dnia 28 sierpnia 2014 roku powódka doznała złamania dalszej nasady lewej kości promieniowej z przemieszczeniem dłoniowym odłamów i skróceniem długości kości promieniowej oraz otwartego złamania I wyrostka rylcowatego kości łokciowej lewej. Biegły z zakresu ortopedii stwierdził u powódki uszczerbek na zdrowiu o charakterze trwałym na poziomie 10 %. Zakres cierpień powódki był średniego stopnia, zwłaszcza z uwagi na konieczność hospitalizacji, leczenia operacyjnego w pełnej narkozie, a także z uwagi na konieczność pozostawiania przez nią w niewygodnym unieruchomieniu gipsowym ramiennie-dłoniowym przez okres 4 tygodni, a następnie w unieruchomieniu przedramiennie-dłoniowym przez okres kolejnym dwóch tygodni. Powódcie towarzyszyły w związku z tym zdarzeniem dolegliwości bólowe, była zmuszona zażywać leki przeciwbólowe, przeciwzakrzepowe oraz antybiotyki. Po zdarzeniu powódka nie była osobą samodzielną i wymagała pomocy innych osób aż do dnia 16 lutego

2015 roku, była zmuszona kontynuować leczenie w poradni ortopedycznej, a następnie w poradni rehabilitacyjnej oraz korzystać z zabiegów usprawniających jej lewą rękę i nadgarstek. Obecnie u powódki występują ograniczenia w ruchomości lewego nadgarstka.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, sąd uznał, że adekwatnym będzie dla powódki zadośćuczynienie w kwocie 25.000 zł. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne i wygórowane.

Powódka domagała się również od pozwanego zapłaty kwoty 9702 zł tytułem zwrotu kosztów opieki i pomocy osób trzecich oraz kwoty 350 zł z tytułu zwrotu kosztu zakupu zniszczonych podczas jej upadku okularów.

Stosownie do treści art. 444 § 1 k.p.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

Należy przy tym zaznaczyć, iż podstawą oceny wymiaru koniecznej pomocy są wnioski opinii biegłego oraz okoliczności wykazane w tym przedmiocie przez powódkę nie zaś jej faktyczne wykonywanie. Prawo do odszkodowania z tytułu zwiększonych potrzeb, polegających na konieczności korzystania z opieki osoby trzeciej nie jest uzależnione od wykazania, iż poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki (podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 marca 1969 r., I PR 28/69, opubl. OSNC 1969/12/229, stanowisko takie zajmował również min. Gerard Bieniek, H. Ciepła, S. Dmowski, J. Gudowski i inni w powoływanym wyżej Komentarzu do Kodeksu Cywilnego, Zobowiązania, Tom I, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1996, strona 362, teza 39). Nie ma również obowiązku, aby taką opiekę świadczył jedynie wykwalifikowany personel.

Z niekwestionowanej opinii biegłego wynika, że powódka wymagała w okresie od dnia 28 sierpnia 2014 roku do dnia 14 listopada 2014 roku pomocy osób trzecich w wymiarze 4 godzin dziennie (3+30+31+14 dni = 78 dni x 4h x 10,50 zł = 3.276 zł). Przez okres od dnia 15 listopada 2014 roku do dnia 16 lutego 2015 roku – 1 godzinę dziennie (16+31+31+16 = 94 dni x 1h x 10,50 zł = 987 zł). Łączne koszty opieki wyniosły zatem 4.263 zł, którą Sąd zasądził na rzecz powódki. W pozostałym zakresie żądanie zwrotu kosztów opieki podlegało oddaleniu, jako bezzasadne.

Za zasadne i udowodnione co do wysokości Sąd uznał również żądanie zwrotu kosztów zakupu nowych okularów dla powódki, które uległy zniszczeniu w trakcie jej upadku w dniu 28 sierpnia 2014 roku. Fakt, iż powódka w dniu zdarzenia miała okulary oraz fakt, że zostały one uszkodzone został bezspornie wykazany za pomocą zeznań świadka S. C. oraz zeznań powódki. Kosz zakupu nowych okularów dla powódki wyniósł 350 zł i został wykazany za pomocą dołączonej do pozwu faktury VAT. Wysokość kosztu zakupu nowych okularów dla powódki B. M. nie była przez stronę pozwaną kwestionowana. Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził na rzecz powódki również kwotę 350 zł z tytułu kosztu zakupu okularów.

Łączna kwota zasądzonych na rzecz powódki od pozwanego towarzystwa ubezpieczeń świadczeń wyniosła więc 29.613,00 zł.

Zgodnie z przepisem art. 189 k.p.c., powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1970 r. (III PZP 34/69) wyrażono pogląd, że w sprawie o naprawienie szkody wynikającej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia zasądzenie określonego świadczenia nie wyłącza jednoczesnego ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia (OSNCP 1970 z. 12, poz. 217). W uzasadnieniu uchwały wskazano, iż wykładnia funkcjonalna przepisu art. 189 k.p.c. przemawia za przyjęciem interesu prawnego w ustaleniu, jeżeli istnieje jakaś obiektywna niepewność stanu prawnego. Przykładowo, interes taki może istnieć mimo możliwości dochodzenia świadczenia z danego stosunku prawnego, jeżeli z tego stosunku wynikają dalsze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest na razie aktualne. Dotyczy to zwłaszcza szkód na osobie, gdyż szkody te nie zawsze powstają jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Są one z istoty swej rozwojowe. Poszkodowany z reguły nie może w chwili wszczęcia procesu dochodzić wszystkich roszczeń, jakie mogą mu przysługiwać z określonego stosunku prawnego. Następstwa bowiem uszkodzenia ciała są z reguły wielorakie i zwłaszcza w wypadkach cięższych

uszkodzeń wywołują niekiedy skutki, których dokładnie nie można określić ani przewidzieć, gdyż są one zależne od indywidualnych właściwości organizmu, osobniczej wrażliwości, przebiegu leczenia i rehabilitacji oraz wielu innych czynników. Swoistość szkód na osobie, które występują często po upływie dłuższego czasu, oraz nieprzekraczalny dziesięcioletni termin przedawnienia roszczeń majątkowych przemawiają za przyjęciem, że dochodząc określonych świadczeń odszkodowawczych powód może jednocześnie - na podstawie art. 189 k.p.c. - domagać się ustalenia odpowiedzialności pozwanego za ewentualną szkodę, jaka może wyniknąć dlań w przyszłości. Takie rozstrzygnięcie zapobiega także trudnościom dowodowym związanym z upływem długiego czasu, ustalenie bowiem w sentencji wyroku odpowiedzialności dłużnika za szkody mogące powstać w przyszłości wiąże raz na zawsze sąd i strony, chyba że wyrok zawierający takie ustalenie zostanie obalony.

W wyroku z dnia 11 marca 2010 r. (IV CSK 410/09) Sąd Najwyższy przyjął, iż także po wejściu w życie art. 442 § 1 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia żądania co do ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki zdarzenia z dnia 28 sierpnia 2014 r. (art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 189 k.p.c.). W tej mierze sąd oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii, który nie stwierdził, aby stan zdrowia powódki miał ulec pogorszeniu wskutek obrażeń doznanych w wypadku. Z opinii biegłego wynika bowiem jednoznacznie, iż rokowania na przyszłość dla stanu zdrowia powódki są pomyślne. Przebieg jej leczenia po urazie był prawidłowy i efekty końcowe są dobre. Jej złamanie wygoiło się w zadowalającym ustawieniu odłamów bez powikłań. Po zastosowanym leczeniu rehabilitacyjnym pozostały jedynie niewielkie ograniczenia zakresu skrajnych ruchów lewego nadgarstka i kciuka, funkcja chwytnej ręki jest zachowana z niewielkim osłabieniem siły chwytu i dolegliwościami bólowymi głównie powysiłkowymi. Co najważniejsze, biegły stwierdził, iż w przyszłości u powódki nie powinno dojść do rozwoju zmian zwyrodnieniowych nadgarstka po przebytych złamaniu.

Brak jest więc możliwości przyjęcia odpowiedzialności strony pozwanej za przyszłe, mogące wystąpić w przyszłości skutki przedmiotowego wypadku u powódki.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej wyrokiem kwoty tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania orzeczono zgodnie z art. 481 § 1 k.c. Zobowiązania pieniężne wynikające z czynów niedozwolonych są z reguły zobowiązaniami bezterminowymi. Dłużnik obowiązany jest spełnić roszczenie niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. (art. 455 k.c.). Zasada ta ma zastosowanie także w odniesieniu do roszczenia, jakim jest zadośćuczynienie. Roszczenie to ma charakter bezterminowy, stąd też o jego przekształceniu w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel, dokonując wezwania dłużnika do wykonania zobowiązania. Natomiast świadczenia odszkodowawcze zakładu ubezpieczeń są terminowe. Zakład nie pozostaje jednak w opóźnieniu, co do kwot nie objętych "jego decyzją", jeżeli poszkodowany po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określił kwotowo swego roszczenia (por.: Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 1999-07-06, III CKN 315/98 O.: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna rok 2000, Nr 2, poz. 31, str. 52).

Jeżeli chodzi o odsetki od zasądzonej kwoty to należy wskazać, iż w rachubę wchodziły nadto przepisy dotyczące terminu spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela, tj. art. 817 § 1 k.c., zgodnie, z którym winien on spełnić świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 (§ 2 art. 817 k.c.). Jak wynika z akt sprawy, w dniu 4 listopada 2014 roku, zgłoszenie szkody pierwotnie skierowane do Zarządu Dróg i (...) w Ł. zostało przekazane pozwanemu Towarzystwu (...). W ocenie Sądu wszelkie dane oraz dokumenty niezbędne do likwidacji szkody zostały przez powódkę dostarczone ubezpieczycielowi już wraz ze zgłoszeniem szkody, więc jego wezwanie do uzupełnienia zgłoszenia szkody z dnia 13 listopada 2014 roku, uznać należy za nieuzasadnione. Ustawowe odsetki od kwoty 15.000 zł zadośćuczynienia oraz od kwoty odszkodowania zostały zatem zasądzone od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty, zgodnie z terminem wynikającym z art. 817 § 1

k.p.c. w związku z art. 481 § 1 k.c. W zakresie rozszerzonej części powództwa co do zadośćuczynienia, odsetki zasądzone zgodnie z żądaniem pozwu – od dnia doręczenia pozwanemu pisma zawierającego rozszerzenie powództwa, a więc od dnia 13 kwietnia 2017 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. rozliczając je stosunkowo. Zasądzona suma stanowi 74 % wysokości przedmiotu sporu. Łącznie koszty postępowania wyniosły 8.441,99 zł.

Po stronie powodowej koszty procesu wyniosły kwotę 3.000 zł, na które złożyły się: częściowa opłata od pozwu – 100 zł, wynagrodzenie pełnomocnika - 2.400 zł, zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego w kwocie 500 zł.

Strona pozwana poniosła koszty procesu w kwocie 2.400 zł w postaci wynagrodzenia pełnomocnika profesjonalnego.

Wydatki wyłożone tymczasowo przez Skarb Państwa – Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi wyniosły 3.041,99 zł, na która to kwotę złożyły się: koszty uzyskania dokumentacji medycznej powódki – 8,27 zł oraz 38,77 zł, niepokryta przez powódkę część opłaty od pozwu – 1.153 zł, opłata od rozszerzonej części powództwa – 750 zł oraz część wynagrodzenia biegłego sądowego niepokryta z zaliczki powódki – 1.091,95 zł.

Wysokość wynagrodzenia obydwu pełnomocników została ustalona na podstawie § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu /Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm/.

Z uwagi na wynik postępowania Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 805,08 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (według wyliczenia: $26\% \times 8.441,99 \text{ zł} = 2.194,92 \text{ zł}$; $3.000 \text{ zł} - 2.194,92 \text{ zł} = 805,08 \text{ zł}$).

Z uwagi na wyniki postępowania Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach w sprawach cywilnych (Dz.U. za 2010 rok, Nr 90, poz. 594 ze zm) w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. nakazał pobrać od pozwanego towarzystwa ubezpieczeń na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 3.041,99 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.